

32 . Berveni | Județ: Satu Mare | Punct: Holmoș II | Anul: 2001

Anul: 2001

Cod RAN: 137041.02

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Robert Gindele

Instituții: Muzeul Județean Satu Mare

Raport

Punctul de hotar Holmoș se situează la 4 km N de comuna Berveni, în zona de frontieră româno-ungară, la 150 m de fâșie. Situl arheologic se întinde pe malul fostei mlaștini Ecedea, drenat în sec. XVIII-XIX, pe malurile unui pârau, care s-a revărsat în antichitate în mlaștină. Situl a fost descoperit în anul 1997, zona fiind închisă în anii comunismului. Situl arheologic este compus din trei obiective: Holmoș I, tell fortificat din epoca bronzului, cultura Otomani; Holmoș II, așezare din sec. II - IV p. Chr.; Holmoș III, așezare hallstattiană.

Punctul Holmoș II are un amplasament distinct, despărțit de un pâraiaș de celelalte obiective. Foarte probabil că pe amplasamentul Holmoș II nivelul apei freactice era foarte ridicat în timpul existenței mlaștinii Ecedea. Pentru cercetări fost ales punctul de hotar "Holmoș II" pentru că în această zonă apar la suprafață numai materiale din sec. II - IV. Săpătura arheologică a avut un caracter de sondaj, fiind prima săpătură arheologică din zonă. Au fost executate 6 secțiuni în total pe o suprafață de 65 m².

Stratigrafie. Stratul superior (0-0,35, 0,4 m), arabil, este gros de 0,35 - 0,4 m, de o culoare cenușiu-negricioasă, și conține foarte multe fragmente ceramice și de chirpici. Stratul al doilea (-0,35/0,4 - 0,6/0,65 m) are culoare cenușiu-închisă, conține de asemenea multe fragmente ceramice și de chirpici. Pe profilele martorilor nu se poate distinge stratul de sol antic, dar amplasarea unei vetre la -0,45 m poate oferi indicații despre nivelul de călcare antic. În cadrul săpăturii au fost descoperite exclusiv materiale din sec. II - IV p. Chr. Lipsește orice alt material anterior sau ulterior.

Secțiunea S I. (10 x 1 m). Carouri 6-10. A fost surprins un șanț - C1, larg de 0,8 m, cu pereți drepecți, în două trepte, care se adâncea la -1,5 m (cu o treaptă de 0,2 m pe laturi, la adâncimea de -0,8 m). Acest șanț a întretăiat un alt șanț asemănător C2, larg de 0,8 m, adâncit la -0,8 m. Carouri 1-5. A fost descoperită o groapă circulară - Gr.1, care intra în perete în caroul 3, adâncit la -0,8 m. Pe profile s-a putut observa că această groapă se adâncește dintr-un șanț larg de 0,8 m, care nu s-a adâncit până la steril.

Secțiunea S II. (5 x 1 m). A fost deschisă în continuarea S I. Nu au fost descoperite complexe arheologice.

Secțiunea S III. (10 x 2 m). A fost deschisă pe latura nordică a S. I. Se continuă șanțul - C1, cu pereții în două trepte, se continuă șanțul - C2, care a fost surprins sub forma unor pete în steril. A fost surprinsă printr-o umplutură negricioasă în stratul al doilea urma unui șanț - C3, care a fost observat în profilul S I în caroul 3. În caroul 6-7 a fost descoperită o groapă de stâlp circulară, Gr 2, cu diametrul de 0,90 m.

Secțiunea S IV. (5 x 1 m). A fost deschisă în continuarea S II. În carourile 1-3 la adâncimea de -0,3 m a fost descoperită pe toată suprafața secțiunii o îngrămădire masivă de chirpici, gros de 0,2-0,25 m. Sub această dărâmătură a fost surprins un șanț - C4, larg de 0,7 m și adâncit la 0,90 m. În umplutura șanțului au fost observate două gropi de stâlpi, circulare, Gr.5, 6, cu diametrul de 0,2 m. Au mai fost descoperite două gropi de stâlpi circulare, Gr.7 și Gr. 8, cu diametrul de 0,35 m, care sunt dispuse pe o linie perpendiculară pe șanțul C4.

Secțiunea S V. (5 x 3 m). A fost deschisă pe latura sudică al S IV. În carourile 1- 4 la adâncimea de -0,3 m a fost descoperită, pe toată suprafața secțiunii, o îngrămădire masivă de chirpici, gros de 0,2-0,25 m. După înlăturarea chirpiciului s-a putut observa continuarea șanțului C4, care este întrerupt. După un loc gol de 1,2 m pe linia șanțului C4, a fost descoperită o groapă de stâlp rectangulară, Gr.9, de 60 x 40 m. Au mai fost descoperite o groapă circulară, Gr. 10, cu diametrul de 0,3 m și o groapă rectangulară, Gr. 11, cu dimensiuni de 0,3 x 0,6 m. Gr.10 și 11 sunt dispuse pe o linie perpendiculară pe șanțul C4. Groapa Gr.12 este o groapă de stâlp circulară, cu diametrul de 0,3 m, situat lângă șanțul C4. Vatra V1 a fost descoperită în caroul 4, la adâncimea de 0,45 m, având o formă ovală, de 0,6 x 0,7 m. Vatra constă într-o lipitură de lut gros de 0,03 m, arsă la roșu.

Secțiunea S VI. (5 x 2 m). A fost deschisă pe latura nordică a S II. În carourile 3-4 a fost observată continuarea șanțului C4. În șanț s-au conturat trei gropi de stâlpi circulare, cu diametrul de 0,2 m.

Descoperiri mai importante: fragment terra sigillata, fragment de vas de bronz roman, fibulă de bronz cu picior întors de dedesubt, mai multe vase ceramice întregibile sau restaurabile.

Șanțurile C1 și C4 pot fi interpretate ca fundații pentru pereții unei locuințe de suprafață cu dimensiuni deosebit de mari. În șanțul C4 s-au păstrat și gropile de stâlpi, Gr.5, Gr. 6, Gr. 13, Gr. 14, Gr. 15, care susțineau structura de nule. În C1 stâlpii au fost scoși prin adâncirea șanțului. Pentru susținerea acoperișului serveau stâlpi mai masivi (groapa de stâlp Gr. 2). Locuința era împărțită în mai multe încăperi. Pereți despărțitori sunt atestați prin gropile de stâlpi Gr. 10, Gr. 11 și Gr.7, Gr. 8. Vatra era amplasată în prima încăpere, aproape de intrare. Dimensiunile locuinței nu le putem aproxima, latura scurtă este de 6 m și din latura lungă au fost surprinși 16 m. Această locuință taie o construcție anterioară de tip identic, cu lărgime de cca. 7 m și o lungime observată pe distanța de 3,5 m.

Asemenea construcții nu au fost cercetate până în prezent în Regiunea Tisei Superioare. Cele mai bune paralele putem să găsim numai în regiunile de mlaștină din nordul Europei, locuite de diferite triburi germanice. Locuințele de acest tip pot ajunge la dimensiuni de aproximativ 6-8 x 25-30 de m.

Materialul arheologic descoperit sprijină ipoteza unei prezențe germanice, pentru că alături de ceramică dacică apare într-un număr deosebit de mare și ceramică aparținând culturii Przeworsk. O datare mai fină pot oferi materialele de proveniență romană din cele două locuințe și, de asemenea, o valoare cronologică are și întretăierea de complexe.

Săpăturile din așezarea din sec. II - IV de pe amplasamentul Holmoș II pot oferi material foarte relevant pentru abordări statistice, cercetări arheozoologice și arheobotanice, pentru că nu avem piese în poziție secundară din alte perioade anterioare.

Informații suplimentare online

[Raportul 1292 din cronica.cimec.ro](http://raportul1292.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
